DESCRIPTIUNCULA AUENIONIS ET COMITATUS VENASCINI. CUM INDICE GEOGRAPHICO

Joseph Marie Suares

Digitized by Google

1098 3

Digitized by Google

1098.3

DESCRIPTIVNCVLA

AVENIONIS ET COMITATVS VENASCINI.

CVM INDICE Geographico.

LVGDVNI,

Apud GVILLEL. BARBIER Typog. Reg.

M. DC. LVIII.

SVPERIORVM PERMISSV

1872

DESCRIPTIUNCULA AVENIONIS ET COMITATUS VENASCINI.

CUM INDICE *Geographico.*

LUGDUNI,

Apud Gulielm. Barbier Typog. Reg.

M. DC. LVIII.

SUPERIORUM PERMISSU

1098.3

ILLVSTRISSIMO
ac Reuerendiſſimo Domino

CÆSARI SALVANO

PATRICIO SENENSI PRO Sanctiſſimo Domino Noſtro Domino ALEXANDRO VII. Pontifice Maximo Rectori Comitatus Venaſcini æquiſſimo, & integerrimo.

IOSEPHVS-MARIA SVARESIVS Epiſcopus Vaſionenſis S. P. D.

ILLVSTRISSIME, ac Reuerendiſſime Domine. Ad partem non minimam curarum innumerabilium, quæ Sanctiſſimum Dominum noſtrum ALEXANDRVM *VII. Pontificem Maximum excubantem pro ſalute Reipublicæ Chriſtianæ in iſta temporum amaritudine aſſiduè*

ambiunt, nos pertinere ſplendidè intelligit Orbis terrarum vniuerſus, quando Venaſcinam regionem inter alias Pontificiæ Ditionis Prouincias pernobilem, Anteceſſorum eius in Apoſtolica Sede ſeptem-Hoſpitam gratiſſimam, fide ciuium erga S. R. Eccleſiam, pietatéque conſtantiſſimè (interim dum Galliæ, quibus ipſa incluſa eſt, Hæreticorum perfidia dilacerarentur) ſeruata inſignem tibi gubernandã demandauit, vt olim Sanctiſſimus Gregorius Magnus regendum adſignabat ſapientiſſimis, & piiſſimis S. R. E. Subdiaconis Patrimonium Gallicanum.

Optimus, & Prouidentiſſimus Princeps probè norat egregias animi dotes, quibus inſtructus, & ſummam religionem, ſingularem prudentiam, moderationem eximiam, comitatem admirandam præter illuſtriſſimam antiqui generis Nobilitatem, & opum deſpicientiam. Perſpecta pœnitùs erat Sanctitati ſuæ Tua Integritas, & Doctrina præcellens, Ingeniúmque viuidum, vtque ſcientiarum etiam Encyclopædia feliciſſimè confecta ad Iuris-Prudentiæ verticem peruaſeris, inque Themidis ſinu iuſtiſſima ex illius adytis promis,

pandis oracula, Muſas etiam interdum admittis in ſecretum, Politioribúſque litteris indulges. Itaque vti cunctas virtutes, ita liberales omnes diſciplinas effulgere in Te cùm Eminentiſſimus Cardinalis Chiſius Sanctiſſimi D.N. Alexandri VII. fratris Filius, & Legatus Auenionenſis, qui cum Sanctitas ſua Pontificiā Sollicitudinem partiri gaudet, familiari etiam vſu, & experimento compererit, meritò grauiſſima quæque negotia ſolertiæ Tuæ committit, Tuæque inprimis peritiæ innititur.

Ego verò Venaſcinæ Regionis Ichnographiam rudi Minerua contextam, ſolocique filo delineatam Tibi offero, cui Tu certiſſima Pharus illuceſcis. En Stadium, in quo decurris inoffenſo pede cum Popularium meorum applauſu ad præmia Tuis Virtutibus, Tuæque Doctrinæ debita, & quæ in dies à Deo præpotenti apprecor & exopto. Excipe, vt conſueuiſti, mea omnia munuſcula, & hoc quidquid eſt Opellæ meæ Habe mei erga Te ſtudij propenſiſſimi perenne monumentum. Vale Lugduni Idibus Nouembris anno ſalutis M.DC.LVIII.

b INDEX

INDEX
GEOGRAPHICVS.

COMITATVS Venaſcinus,	Comté Venaiſcin.
Langothia ſiue Auxitania,	Languedoc.
Prouincia Narbonenſis,	Prouence.
Delphinatus,	Dauphiné.
Arauſio,	Orange.

Fluuij ſeu Fluuioli.

Rhodanus,	Rhoſne	*Albaruſi,*	Aubarroux.
Orge ſeu Sorgia,	Sorgues.	*Albinianum,*	Aubignan.
Druentia,	Durence.	*Arbores,* [illegible]	Arbres.
Ouuaſicus,	Oueze.	*Auelero*	Veleron
Eicarus,	Eygues,	*Auriolum,*	Loriol.
Neſia,	Neſque.	*Baſtida Rainaudorum*	la Baſtie des Reinauds
Fons, Gratzellum,	Groſeau Fontaine.	*Bauceum,*	Baucet.
Vrbes & Oppida		*Bedoinum,*	Bedoin.
Auenio,	Auignon.	*Bellus-Mons*	Beaumont.
Carpentoracte,	Carpentras.	*Biturrita*	Bedarrides
Vaſio,	Vaiſon.	*Blauuacus,*	Blauuac.
Cabellio ſeu Cauallio,	Cauaillon.	*Boiſſonum,*	Boiſſon.
Venaſca	Venaſque.	*Bonilij,*	Bonieux.
Serenianum	Serignan.	*Boſquetum,*	Boſquet.
Vallis Orges, ſeu Taurus,	Velorgues, ou le Tor	*Brantula,*	Brantes.
		Caderoſſium,	Caderoſſe.
Aupeda,	Oppede.	*S. Cæcilia*	S. Cecile.
Balma,	Baumes.	*Caſtrum-Nouum*	Chaſteauneuf
Inſula	l'Iſle.	*Calcerium,*	Calcernier.
Valriacum	Vaurias.	*Caſtrumnouum Amici.*	Chaſteauneuf de Lami.
Abolena	Bolene		

Caduimontes	Caumont.
Camaretum,	Camaret.
Capraria,	Cabrieres.
Carumbus,	Caromb.
Credulio,	Crillon.
Fanum S. Deſiderij,	S. Didier.
Falco,	Faucon.
Flaſſanum,	Flaſſan.
Fara,	la Fare.
Gardaparioli,	la Garde Pariol.
Grillonum,	Grillon.
Interaquæ,	Entraigues.
Intercallis,	Entrechaux.
Ioncheria,	Ionquieres.
Lazanoua,	Lagnes.
S. Leodegarij	S Legier.
Malamors,	Malemort.
Malaucena, ſeu Malauſana.	Malaucene
Malibecum,	Maubec
Maudena,	Modene.
Mazanum,	Mazan.
Metamia,	Metamies.
Minerbia.	Menerbe.
Montilij,	Monteaux.
Murmurio,	Mormoiron.
Mornatium ſeu Morenatum	Mornas.
Morreria,	Morieres
Palus,	la Palud
Paterna,	Pernes.
Pyla,	Piles.
Podiolenum,	Piolen.

Pons Sorgiæ,	Pont de Sorgues.
Podium Almeracum	Puymeras
Queirana	Queirane.
Raſtellum	Raſteau
Recherenchæ	Recherenches.
Robio	Robion.
Roayſium	Roays.
S. Romani Malagardiæ	S. Roman de Maleguarde.
S. Romani Vienneſij	S. Roman de Viennois.
Roſſetum,	Roſſet.
Rupes Acuta,	Rochagude.
Rupes ſuper Paternas,	Roche ſur Pernes.
Sabletum,	Sablet.
Seguratum,	Seguret.
Sarrianum,	Sarrian.
S. Saturnini,	S. Sauornin.
Saumana,	Saumane.
Taillata,	Taillades.
S. Torquati,	S, Torquet.
Vallis-Cluſa,	Vaucluſe.
Vallis-Ouza,	Vallouze.
Vacqueraſium,	Vacqueras.
Vedena,	Vedenes.
Villa-Dei,	Ville-Dieu.
Viſanum,	Viſan.
Villæ,	Villes.
Neomagum,	Nions.
Pontiacus,	Pontias.
Mons-Ventoſus,	Mont-Ventoux.
Circius Ventus,	Lo Vent-dret.

Nos

NOs infra ſcripti Doctores Theologi Pariſienſes, *Deſcriptiunculam Auenionis, & Comitatus Venaſtini* Authore illuſtriſſimo Domino IOSEPHO MARIA SVARESIO Epiſcopo Vaſionẽſi, perlegimus, in eáque nihil quo eius retardetur publicatio, reperimus. Actum Lugduni decima quinta Nouembris 1658.

F. I. ROBE'

F. A. RICHARD Prior Conuentus ordinis Fratrum Prædicatorum Lug.

VIſa approbatione Doctorum *editioni huius Deſcriptiunculæ* annuimus; Lugduni die 20. Nouembris 1658.

DENEVF-VILLE Vic. Gen.

VEu les Approbations cy deſſus. Ie n'empeche pour le Roy que ladite *Deſcription d'Auignon & du Comté de Vaiſon*, faite par Monſeigneur l'Eueſque de Vaizon, ſoit imprimée, & miſe au iour par Guillaume Barbier Maiſtre Imprimeur ordinaire du Roy, auec deffences à tous autres en tel cas requiſes & accouſtumées. Fait à Lyon ce 20. Nouembre 1658.

VIDAVD.

SOit fait ſuiuant les Conclusions du Procureur du Roy ce 20. Nouembre 1658.

SEVE.

DESCRIPTIVNCVLA AVENIONIS ET COMITATVS VENASCINI.

DITIO Sedis Apoſtolicæ, ſeu Romani Pontificis in Gallia Narbonenſe, quæ ad Regem Francorum ſpectat, ſita, complectitur Auenionem, & Comitatum Venaſcinum, ab Oriente partem Galliæ ſupraſcriptæ, quæ Prouincia nominatur, attingit, ab eáque diuiditur Monte-Ventoſo, alijſque limitibus, ab Occidente Rhodanus illam dirimit à Langothia, ſiue Occitania (hæc eſt altera pars eiuſdem Galliæ,) à Meridie Druentia rursùs illam diſterminat à Prouincia, & à Septentrione fluuioli quidam Ouaſicus, Bicarus, & certi fines ab Allobrogum regione (quæ Delphinatus vocitatur) eamdem ditionem ſecernunt. Principatum Arauſionenſem intrà ſe continet, ambítque. Incurrunt tamen hæ Prouinciæ

alicubi, ſibíque ſunt inſertæ, nonnulla etiam oppida partim Pontificem, partim Regem Francorum Dominum agnoſcunt, vt Arbores, Rupes-acuta, &c.

Hac in Ditione vnus eſt Archiepiſcopatus Auenionenſis, ſunt & tres Epiſcopatus ſub illo, Carpentoractenſis, Vaſionenſis, & Cauallicenſis. Ex Epiſcopatu Auenionenſis erectus fuit Archiepiſcopatus à Sixto IV. & exemptus Arelatenſi Archiepiſcopatui, cum aliis tribus, qui ſuberant illi; ſed & Viennenſi, antequam Prouincia Viennenſis in duas ſecaretur, & iſti Epiſcopatus attribuerentur Arelatenſi. Fuit & Epiſcopatus quondam Venaſca, ſeu Vinnauſica, verùm Carpentoracten reductus eſt (vti fuſè narro in Libris de Clauis Crucis Chriſti) inde tamen nomen mutuatus eſt Comitatus Venaſcinus. Sunt & Baroniæ IV. Sereniani, Vallis-Orges ſeu Tauri, Aupedæ, ac Balmarum. Numerantur inſuper Oppida, & Pagi, vel Arces plus minùs LXXVIII. Indicem profero, & focorum iuxta Chorographias.

Ciuitates

Ciuitates.

Auenio 2600.
Carpentoracte 900.
Vaſio 500
Cabellio ſeu
Cauallio 800.
Venaſca olim 220.

Baronia.

Serenianum 180.
Vallis - Orges ſeu
Taurus 200.
Aupeda 180.
Balmæ 150.

Iudicum Sedes.

Inſula 700.
Valeriacus 500.
Abolena 600.

Oppida Pagi & Arces

Alba-Rufi 150.
Albinianum 150.
Arbores 50.
Auelero 50.
Auriolum
Baſtida Reinardorum
Baucetum 40.
Bedoinum 500.
Belluſ-Mons 50.
Biturritæ 260.
Blauvacum
Boiſſonum 20.
Bonilij 540.
Boſquetum 50.
Brantulæ 20
Caderoſſium 450.
S. Cæciliæ 200.
Caſtrum - Nouum Calcerium 200.
Caſtrum - Nouum Amici 150.
Caluimontes 150.
Camaretum 100.
Capraria 180.
Carumbus 160.

Credulio	100.
Creſtetum	150
S. Deſiderij	150.
Falco	50.
Flaſſanum	40.
Fara	30.
Gardaparioli	20.
Grillonum	50.
Interaquæ	170.
Intercallis	60.
Ioncheriæ	200.
Lazanoua	80.
S. Leodegarij	20.
Malamors	125.
Malaucena	400.
Malibecum	50.
Maudena	20.
Mazanum	500.
Metamiæ	70.
Minerbia	150.
Montiljj	200.
Murmurio	360.
Mornatium ſeu Morenatum	200.

Moreriæ	30.
Palus	160.
Paternæ	800.
Pylæ	60.
Podiolenum	180.
Pons-Sorgiæ	250.
Podium-Almeraci	150.
Queirana	140.
Raſtellum	80.
Recherenchæ	40.
Robio	150.
Roayſium	15.
S. Romani Malæ-Gardiæ	51.
S. Romani Vieneſij	20
Roſſetum	50.
Rupes Acuta	200.
Rupes ſuper Paternas	50.
Sabletum	100.
Securetum	100.
Sarrianum	200.
S. Saturnini	40.

Saumana.		Vacqueraſſium	80.
Taillata	40.	Vedennæ	90.
S. Torquati.		Villa-Dei	60.
Valiſ-Cluſa	30.	Viſanum	400.
Valliſ-Ouzæ	50.	Villæ	150.

Regio feraciſſima eſt tritici, vini, olei, croci, frugum, & herbarum omnigenarum. Hinc Auenionem à vineis fuêre qui dictam opinarentur, & Comitatum Venaiſſinum à Venatione, abundat enim leporibus, & auibus; ibi eſt aëris mira temperies, niſi quod Circio Vento Topico nubes, nebuláſque pellente perflatur, & concutitur, vt A. Gellius obſeruat, & Petrarcha ſæpè conqueritur; in porrecto ad octo Leucas, ſeu xvi. Milliaria protenditur, in fronte ad ſeptem Leucas, ſeu xiv. Milliaria patet, vt è Circini menſura comprobatur. Tres ſunt in Comitatu Conuentus Iuridici, ſeu Iudicaturæ, à quibus aliorum oppidorum Incolæ Iura petunt. Carpentoracte, Inſula, & Valeriacus. Vice-Legatus Auenioni ius dicit, & eius vice Auditor, atque Rotæ Senatus, in quo quinque alij Auditores ſedent. Eſt autem Legatio Auenionenſis nobiliſſima, & Legatus

ibi primùm conſtitutus fuit Frãciſcus à Con-
1 ziaco (vt eruditè probat D. Eques Samuel Gui-
in Seb. hiſt. chenon) Archiepiſcopus Narbonenſis S.R.E. Camerarius à Martino V. Pontifice Maximo poſt Schiſma, quod Eccleſiam lacerauit annis plus minus XL. totius Orbis delecto conſentientibus ſuffragiis. Hic ab anno Chriſti Nati M. CCCC. XVIII. ad annum M. CCCC. XXXII. Legatione functus eſt, Auenioni obiit, & in Cœleſtinorum Æde ſepultus ia-
2 cet. Alphonſus S. R. E. Cardinalis Carillius Diaconus ſancti Euſtachij, in Conciliabulo Baſileenſi creatus anno 1433. deceſſit anno 1434. eique ſuffectus fuit Petrus de
3 Fuxo S. R. E. Cardinalis ex Ordine Minorum, & ad annum vſque 1465. Legationem obtinuit, quo mortuus, in Minorum Auenioni tumulatus eſt. Dein Carolus de Borbonio
4 S. R. E. Cardinalis ad 1476. tum Iulianus
5 de Ruuere Cardinalis Auenionenſis Archiepiſcopus, & Legatus vſque ad 1503. quo electus Pont. Max. Iulius II. dictus eſt. Suc-
6 ceſſit in Legatione Georgius de Ambaſia Cardinalis, & rexit illam ad 1510. mox ab
7 anno 1511. ad 1514. Robertus de Guibé

Nannetenſis

Nannetenſis Epiſcopus, & Cardinalis. Inde 8
Franciſcus de Claromonte Cardinaliũ Colle-
gij Decanus, ad 1541. quo iniit illam Ale-
xander Farneſius Pauli III.Pontif. Max.Ne- 9
pos Cardinalis, & ea potitus eſt ad 1565.
quo alius Carolus de Borbonio ad annum 10
1590. Cardinalis, & Legatus extitit. Geor-
gius verò de Armagnaco Cardinalis Colle- 11
gatus deſignatus turbulentiſſimis & difficil-
limis temporibus, dum Hæreſis Caluiniana
in Deum, Regémque Francorum perduellis
graſſaretur, ab anno 1565. ad 1585. quo vi-
ta exceſſit, Auenioníque ſitus eſt in Metropo-
litana, cuius erat Archiepiſcopus, Succeſſo-
rémque in eo Archiepiſcopatu reliquit Do-
minicum Grimaldum, qui Pro-Legatus &
Militiæ Præfectus, hanc Ditionem ab Hæ- 12
reticorum furore potiſſimũ S.R.E. conſerua-
uit. Anno 1593. Octauius de Aqua-viua Car- 13
dinalis, Legatus renuntiatur ad annum vſque
1599. Tum Cynthius Aldobrandinus 14
Clementis VIII. Pont. Max. è Sorore Ne-
pos Cardinalis ab anno 1604. ad 1607.
Legationi præfuit. Scipio Caffarellus Bur- 15
gheſius, è Sorore quoque Nepos Pauli V.

Cardinalis ab anno 1607. ad 1621. Fuit Le-
16 gatus Ludouicus S. R. E. Cardinalis Ludoui-
ſius Gregorij XV. Nepos è Fratre ab anno
1621. ad 1623. quo ſuſcepit Legationem
17 Franciſcus S. R. E Cardinalis Barberinus Vr-
bani VIII. Pontificis Max. fratris Filius ad
annum 1633. ſubrogatus eſt illo anno An-
tonius S. R. E. Cardinalis Barberinus Vr-
bani VIII. fratris itidem Filius ad annum
1644. Horum eximia in Remp. Chriſtianam
atque in hanc Legationem præcipuè merita
ſæculis omnibus ſunt prædicanda. Camillus
18 Pamphilius S. R. E. Cardinalis Innocentij X.
Pontificis Max Nepos è fratre, deinde, aſ-
ſumpſit illam 21. Nouembris 1650. mox
19 Camillus Aſtallus Pamphilius S. R. E. Car-
dinalis eóque ceſſante diu illa Legatio expe-
ctauit Legatum, cuius prudentia quietem
optatam ſedatis tumultibus quibus illa dirè
miſeréque dilaniata fuerat conſequeretur,
cuiuſmodi adepti ſumus Alexandri VII.
Pontificis Optimi Maximi prouidentia &
beneficio Flauium Chiſium fratris Filium S.
R. E.

R E. Cardinalem paterni erga nos animi Principem.

Solent verò Legati Vice-Legatos conſtituere, qui ſtatis diebus cauſas audiunt, litéſque dirimunt. Eſt & Vicarius vulgò *Viguier* à priſco æuo vir nobilis, & ſagatus, & ſub eo Iudices duo, qui Iuridicundo præſunt, imò & Viceſgerẽs Apoſtolicæ Cameræ Tribunal ſuum habet, exemptorúmque negotia curat. Vice-Legatus vice Pontificis Eccleſiaſtica beneficia in Archiepiſcopatibus Aueniononenſi, Narbonenſi, Arelatenſi, Vienn. Ebredunenſi, Aquẽſi, &c. Epiſcopatibúſque ſubiectis confert, & ſoluit, ſeu diſpenſat ſupplices variis in caſibus. Præſidiis militum Italorum cuſtodia Vrbium, & Oppidorum munitiorum commiſſa eſt, his olim præerat Præfectus Generalis. Sunt & milites indigenæ, quibus ab ærario Pontificio ſoluuntur ſtipendia, olim Caluiniſtis Gallias populantibus, & igne, ferróque deuaſtantibus M D. pedites, & equites D. cenſebantur, nunc ad paucos redacti ſunt. Sita eſt Auenio ad Rhodanum fluuium celeberrimum inter Lug-

dunum, & Maſſiliam, & vtriúſque Commercia ſuſcipit Emporij; ſerici maxima ibi copia, in amæniſſima planitie circùm rupem præruptam inædificata eſt, & pulcherrimis cincta muris, ornatáque magnificentiſſimis Eccleſijs à Pontificibus Maximis, & S. R. E. Cardinalibus, qui per annos L X X. & quod excurrit, ibi conſederunt. Palatij moles Pontificij præſertim eminet, quod à Benedicto XII. inceptum, à Succeſſoribus auctum eſt; ſed abſque ſymmetria, & ordine. Michael Hoſpitalius hæc de illa Vrbe cecinit inter alia:

Nil ponte ſuperbius illo
Quem ſubter Rhodanus multis iam labitur auctus
Fluminibus, moles etiam miranda Palati,
Materia, & ſumptu, minimum aut nihil artis in illa eſt.
At Tibi ſi monumenta placent antiqua, videbis
Felicem Lauræ tumulum, cineréſque beatos, &c.

Erat illa Laura Franciſci Petrarchæ Amaſia verſibus Etruſcis ab eo, Latiníſque decantata. De Ponte fusè doctéque R. P. Theophilus Raynaudus in Ioanne Benedicto agit. Eſt & Auenioni Academia præclariſſima, quam

Bonifacius VIII. erexit, artium, & ſcientiarum omnium, Iuris inprimis Canonici, Cæſareíque ſtudiis notiſſima, cui Primicerius præeſt. Sunt ſtudioſorum Collegia VII.& totidem Xenodochia, Palatia Pontificis, Archiepiſcopi, Viceſgerentis, Regis Renati, Cardinalis à Mota Pictauenſis, Rhodiorum Equitum. Eccleſiæ Collegiatæ, & Parochiales præter Metropolitanam. Erant VII. Cænobia Religioſorum, totidémque Parthenones, ſed excreuerunt, VII. quoquè portis(Thebarum inſtar)ad eam eſt aditus. In Auenionenſe Academia docuerunt inſignes Iuriſ-Conſulti Paulus de Caſtro, Andreas Alciatus, Iaſon Mainus, Sannazarius Ripa, Æmylius Ferretus. Sed Aueniοnem ſatis deſcripſit eloquentiſſimus Andreas Valaderius in Labyrintho Regio, inque M. SS. Operibus, quæ in lucem, Deo dante, animus eſt vindicare.

Carpentoracte Comitatus Venaſcini Caput, & Epiſcopalis Sedes eſt, ibi ſingulis hebdomadis habentur Nundinæ, Rector ius administrat incolis Comitatus. Clemens VII.

Gebennenſis, Anti-Papa, & Benedictus XIII. de Luna Succeſſor, mænia quadrato è lapide excitarunt. In penetralibus Palatij Epiſcopalis, Trophæum peruetuſtum ſpectatur, & Saxea turris ex his, quas extructas memorat Lucius Annæus Florus, poſt victos Allobrogas, & Aruernos à Cn. Domitio Ænobarbo, & Q. Fabio Maximo. In Pace Pariſienſe, ſiue federe inito inter S. Ludouicum Regem Francorum, & Raimundum Filium Raimundi Toloſani Comitis anno Chriſti 1228. & Aprili menſe, cui aſſiſtebat Romanus miſeratione Diuina Sancti Angeli Diaconus S. R. E. Cardinalis Legatus Sedis Apoſtolicæ nomine Romanæ Eccleſiæ, diſertè cautum fuit, vt terra, quam ipſe Raimundus habebat in parte Imperij citrà flumen Rhodanum, vt eſt Comitatus Venaſcinus, & omne ius, ſi quod ipſi
l. 3. c. 5. Raimundo competeret, vel competere poſſet in eo, præciſè *quittaret* (hæc ſunt verba Tabellionis) ſeu dimitteret dicto Legato nomine dictæ Eccleſiæ in perpetuum. Conſtat verò ex eiuſdē fœderis diplomate, iam Romanam

nam Eccleſiam obtinuiſſe citrà Rhodanum terram. Refert Noſtradamus, & alias legi copiosè de Patrimonio S. R. E. In Prouincia Viennenſe iam inde à Pelagio Papa. Comperio conſtitutos Rectores iſtius Comitatus à ſummis Pontificibus pro S. R. E. circa Chriſti Nati annos 1235 & 1240. Ioannem Baucianum Archiepiſcopum Arelatenſem, & Guillelmum de Bariolis Epiſcopum Carpentoractenſem, ſed Seneſcalum eidem Comitatui præficiebant Comites Toloſani, nempe anno 1251. Raimundũ Gancellum; 1260. Ioannem de Arſiſio, 1271. Guidónem de Valle-Grignoſa, & alios legi Seneſcallos pro Alphonſo Cómite Toloſano; donec Gregorius Papa X. Lugdunum profectus ad Concilium Generale, quod indixerat, Comitatum *Veneſinum* recepit à Rege Francorum, vbi defunctus eſt Alphonſus, cui patruo ſuo Rex ille ſucceſſerat eo etiam in Comitatu: id patet ex ipſius Gregorij Pont. Max. Breui dato Lugduni XI. Kal. Decembris anno ſecundo Pontificatus; inque illo Comitatu recipiendo viſus eſt opera Guillelmi de Matiſcone Ca-

in hiſtor. Prouinc.

Venaſcinū.

pellani, ac Generalis cauſarum Palatij Auditoris. Itaque Guillelmum de Villareto Hoſpitalarium Priorem Sancti Ægidij Rectorem Breui dato Lugduni 5. kal. Maij anno tertio Pontificatus deſignauit, quod apud Ciaconium exhibetur. Raimundus de Graſſaco Præceptor Hoſpitalis Auraicenſis, eiuſdem Comitatus Seneſcallus pro S. R.E. ad annum 1277. Philippus autem de Berniſſone ad annum 1291. Ioannes de Grilliaco ad annum 1295. Rogerius de Spinis de Florentia ad annum 1300. Iubileum, & alij deinceps pro S. R. E. Rectores enunciantur. Firmauit hanc poſſeſſionem Clemens V. cuius argentei nummi me penes extant, in quibus Veneſini Comes inſcribitur, & incolatu ſuo nobilem Comitatum iſtum Palatio propè Malaucenam conſtructo in Prioratu Sanctæ Mariæ de Grazello Vaſionenſis Diœceſis, in quo habitare gaudebat, illuſtrauit. Moram trahebat etiam in Diœceſe Carpentoractenſe Montilijs. Clemens verò VI. Papa anno 1348. emit Auenionem à Regina Neapolitana Ioanna I. conſentiente Ludouico Princi-

de Vit. Pont.

pe

pe Tarenti marito, pretio LXXX. mille florenorum auri. Ad illam enim ſpectabat vti Comitiſſam Prouinciæ Auenio, quæ ab exercitu Ludouici VIII. Francorum Regis (dum ciues Raimundi Comitis Toloſani Hæreticis Albigenſibus fauentis partes proteruiùs tuerentur) obſeſſa, captáque, multis turribus dirutis, mœnibúſque proſtratis deformata, & imminuta erat, eiúſque duæ portiones ad Sedem Apoſtolicam deuolutæ iam fuerant, vt alibi demonſtraui. Bzouius in Annalibus Eccleſiaſticis publicauit Chartam emptionis noſtris ex Archiuis depromtam, datámque Auenioni die IX. Iunij. Eidem Clementi, ac Succeſſoribus Carolus IV. Rex Romanorum ius omne ſuum, quod in Auenionem ad Imperium pertinebat, ceſſit Diplomate dato in Oppido Golitzio Kal. Nouembris eodem anno. Incolæ ingenui, ingenioſi, & comes ſunt, piíque, ac Orthodoxi, ea in Ditione vera Chriſti Religio à ſancta Martha Viragine, ac à ſancto Rufo, aliiſque Apoſtolicis viris diſſeminata, & à SS. Præſulibus propagata fuit, & conſeruata, vigétque hacte-

Tom. 14.

nus, nec vllo Hæreticorum contagio polluitur, aut decoloratur, Nobiles, Mercatores, Artifices,& Ruſtici omnes belli pacíſ-ve artibus, quibus excelluêre plurimi,addicti venationi pleríque, ac aucupio dediti.

Mela. Plinius. Vaſio Vocontiorum olim opulentiſſima Ciuitas, vt Auenio Cauarum, exſtitit, erant Vocontij gens fœderata Populi Romani, *Sidor.* mox Hunnis deuaſtantibus, & Gotthis, Burgundis, atque Francis euerſa,dein à Raimundo Comite Toloſano exciſa è planitie, in qua ſita erat, in rupem tranſlata eſt, nunc Oppidum Epiſcopali Sede inſignitũ monumentis ſcatet. Gratzelli fontis prægelidi, & pellucidi lymphis irrigatur immiſtis Ouaſico fluuiolo, vnde Vrbi nomen Græcum οὐασίων apud Ptolomæum. Valeriacus in Diœceſe hodie Valriacum peramœnum Oppidum, & primarium, ſuper Oppido Neomago in Allobrogibus. Pontiacus Mons Vento illinc erumpente, agróſque fœcundante illuſtris, cuius originem Bulæus libello pererudito complexus eſt. Ventoſi Montis præcelſi pars maxima Vaſioni adiacet & velut imminet

eius in radicibus Malauſana frequens oppi-dum ad Gratzelli Fontem poſitum eſt; Mon-tem Ventoſum Franciſcus Petrarcha depin-xit eleganter, & graphicè ſuis in Epiſtolis: at ego Vaſionenſem Vrbem, atque Diœce-ſim verſibus delineaui meorũ vero Anteceſ-ſorum in Epiſcopatu memoriam renouauit edito Commentario R. P. Columbi Societa-tis Ieſu Presbyter eruditione, ac pietate cla-riſſimus. Cabellionem Hoſpitalius ita pan-gens deſcribit.

Hinc fortunatus longè, latéque patentem
Planitiem, riguos aperítque Cabellio campos
Haud maiora aliis naſcuntur Perſica terris,
Non ager aut alius fert æquè mitia poma.
Pluribus immiſſus, variiſque Druentia riuis
Prata rigat duplicem Domino referentia fructum.
Deſuper horrendus ſaxis Mons imminet Vrbi,
Quem veteres coluiſſe ferunt, ſed Mentis iniqui
Pertæſos tandem veniſe ad plana minores,
Hinc etiam antiqui cernas veſtigia muri,
Et vetus inſcriptum Pompeij nomine marmor,
Cætera longinqui deleuit temporis ætas.

Eſt in eius Diœceſe Inſula Oppidum Piſcatione Troctarum, ſic eas ſanctus Ambroſius appellat, celebre. Eſt & Vallis-Cluſa delicium Petrarchæ, vbi Sorgiæ Fontem licet admirari, quem nobilem Orges Fontem vocat Plinius. Varios in fluuiolos diſcinditur ille, poſtque Aueleronem vno ſuſcipit Neſcam, ſeu Nauſicam fluuiolum, vnde Vallis Neſca ſeu Vinnauſica, & Vendacum dicta eſt vulgò *Venaſca*, de qua ſuperius ſum loquutus. Interaquas circunfluit bifariam diuiſa Orge, ſeu Sorgia, rursùs coit, & Ouaſicum excipit; iterum diſſecta, & auctior ſub ponte Sorgiæ, vbi Palatij ad ſeceſſum Pontificum ab Vrbano V. Papa exædificati ruinæ ſuperſunt, influit vno alueo in Rhodanum ad locum dictum la *Traille*, hîc olim Vindalium Oppidum Straboni memoratum, à quo Vindelicus annis Floro, & Epitomaſtæ Liuij nuncupatus eſt, vt falſus Ioſephus Scaliger notat, cum Vindalium ſit Vinnauſica, ſeu Vendacum & amnis Vindalius Neſca, altero alueo poſtquam circumiit Auenionem, Rhodanum quoque petit, ita quaſi dilectum ſponſum

In lection. Auſon.

ſponſum binis amplectitur brachiis, eique circunfuſa commiſcetur. Paternas Biturritas, Sarrianum, Albinianum, Serenianum, & alia Oppida ſigillatim perſequi, pluráque congerere nimis longum profecto, iuſtíque voluminis opus foret.

FINIS.

Z
1098.3

1098
3

ALLEGRI
LABORAT.
RESTAURO
LIBRI
PARMA